

Motion till riksdagen 2008/09:Kr240

av **Louise Malmström och Jan Björkman (s)**

Folkbildningens särart och bidragsgivningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att slå vakt om folkbildningens särart och utvecklingsmöjligheter samt att på nationell nivå påbörja en dialog med lokala och regionala bidragsgivare kring bidragsgivningen.

Motivering

Folkbildningen har i ett helt sekel bidragit till att minska kunskaps- och klassklyftor i Sverige och väckt engagemang som lett till att Sverige, jämfört med många andra länder, har en livaktig demokrati där många människor gör sin röst hörd.

Folkbildningens betydelse för svenska folkets samhällsengagemang blir tydlig om man granskar den offentliga debatten i enskilda sakfrågor. Debatterna inför EU-inträdet och inför valutabytet är bra exempel. Vid båda dessa tillfällen lyckades folkbildningen engagera många människor i studiecirklar och seminarier i sakfrågan. Ett par exempel där den lokala anknytningen med det nationella perspektivet skapar delaktighet och engagemang, det som är så oerhört angeläget att bevara och utveckla.

Tidigare propositioner som berört folkbildningen har slagit fast värdet av detta och värdet av att folkbildningen även i framtiden får möjlighet att utvecklas utifrån sin särart. Det har också konstaterats att det är ett gemensamt ansvar för stat, kommuner, landsting och huvudmän att erbjuda dessa förutsättningar.

Ändå finns det skäl att känna oro kring framtidens folkbildning. Sedan den politiska majoriteten skiftade 2006 har flera kommuner, landsting och regionförbund i landet beslutat att kraftigt begränsa eller helt upphöra med sitt stöd till folkbildningen. På flera håll förs också en diskussion kring hur man i

Fel! Okänt namn på

högre utsträckning ska kunna styra mot, uppdra åt och beställa verksamhet från studieförbund och folkhögskolor. Blir detta verklighet förloras hela poängen med folkbildningen, då kan vilken kommersiell utbildningsleverantör som helst ta över dess verksamhet.

Det är viktigt att förstå folkbildningens idé för att kunna förstå motiven för samhällets stöd till folkbildningen. Folkbildningens praktiska genomförande ska naturligtvis kunna granskas utifrån olika kvalitetsindikatorer. Men detaljerna måste folkbildningen själv finna former för. Precis som deltagandet är fritt och frivilligt för den enskilde, behöver en god folkbildning vara befriad från pekpinna och tvång. Syftet med statens bidrag till folkbildningen bör därför vara att utveckla och stärka den, inte att styra och begränsa den.

För att folkbildningen ska kunna bli den där mötesplatsen och plantskolan för utvecklingen av demokratiska samhällsmedborgare som vill skapa opinion och påverka i hela landet måste alla nivåer ta sitt ansvar för att slå vakt om dess särart och bidra till dess utveckling. Med tanke på att bidragen till folkbildningen från kommuner och landsting har minskat kraftigt under många år är det hög tid att man från nationell nivå tar initiativ till samtal med regioner, landsting, kommuner och huvudmän om folkbildningens angelägenhet och det gemensamma ansvaret för dess utveckling.

Stockholm den 29 september 2008

Louise Malmström (s)

Jan Björkman (s)